

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XV. Perperam interpretatis quibusdam Scripturae locis in eam sententiam
adductus est;

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

strati asserit, nisi cæcitas illarum impediatur; quemadmodum oculis nostris Solis lumen ad- A
mittimus, nisi nostra cæcitate prohibeamur. Recte id quidem, nam & ad explicandos gra-
tiæ effectus eandem usurpat comparisonem Augustinus. Verum in sequentibus semipe-
lagianislat, cum significans eo nos maiori luce collustratum iri, quo propius ad eum ac-
cesserimus, *Non similiter tamen, inquit, venimus ad eum omnes, sed unusquisque secundam propriam
suam virtutem*: nempe accedere ad Christum, vel ab eo recedere, in nostra ponit potestate.
Scribit idem Tom. 13. in Matth. p. 241, 242, Discipulis naviculam conscendentibus, &
deinde mari ac vento jactatis, homines adversis tentationibus oppugnatos signari, qui eas
quidem sustinere, & in medium mare propria virtute pervenire queant; superiores vero
evadere, & oppositam ripam attingere non valeant, nisi Christi ope subleventur: idest,
boni quidem initium à nobis esse, finem ac consummationem à Deo. Denique libr. 6. in B
Epistol. ad Rom. *Quamvis enim (libertas arbitrij) sit etiam virtus & maneat in natura, tamen
tanta charitatis vis est, ut ad se omnia trahat, omnesque sibi societ, vindictæque virtutes; maxime cum
charitatis causas prior nobis dederit Deus, qui unico Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradi-
dit illum, & cum illo omnia nobis donavit.* Quæ ita quidem sonant, quasi Deum per Filij mor-
tem charitatis gratiam nobis largitum fuisse velit ante omnem voluntatis motum. At alia
longe hic later sententia, nimirum Deum per mortem Filij causas nobis priorem dedisse,
quare ipsi charitate & amore prosequeremur; hanc autem charitatem & amorem à no-
bis pendere.

XV. Vnde potro in has opiniones adductus sit, nequiquam ipse dissimulat, sed cap.
1. libr. 3. *ὁ θεὸς ἀποπέμπει* varios recitat Scripturæ locos, aliosque multos ait silentio sese prætere- C
ire, unde causam suam confirmari putat. Persuadent illi quidem hominem vitium inter &
virtutem, tamquam in bivio positum, ad utrumlibet ferri posse, sed ita tamen ut gratiæ,
non juvenis solum, sed excitantis etiam subsidium non excludant; quod ab Origene fa-
ctum ostendimus. Illo vero præcipue Pauli videtur abusus, qui est 2. Tim. 20, 21. *In ma-
gnâ autem domo non solum sunt vasa aurea & argentea, sed & lignea & fictilia, & quedam quidem
in honorem, quedam autem in contumeliam. Si quis ergo emundaverit se ab istis, erit vas in honorem
sanctificatum, & utile Domino ad omne opus bonum paratum.* Id ita accipit, quasi solis voluntatis
nostræ viribus, omni destitutis auxilio, peccatorum sordes pœnitentia eluere possimus.
Quod Pelagianum prorsus est.

Magdeb.
Cent. 1. c. 10.

XVI. Adversus ea excandescunt Magdeburgenses, excandescit & Iprensis Præful, in D
eaque itidem ut in superiora, stilum suum distinxit Tom. 1. libr. 6. cap. 15. demonstravit-
que opinionem istam Origenis, ipsum hunc esse errorem Massiliensium, gratiæ Christi
capitalem. Quod ut verum esse concedimus, & iure reprehensum hoc nomine fatemur
Origenem; ita præter æquum fuisse culpatum pertendimus, quod de gratia divina disse-
rens, ei provocatioes libertatis ac suasionis tribuat: puta libr. 2. *ὁ θεὸς ἀποπέμπει*, cap. 9. *Per gratiam mi-
sericordiæ suæ omnibus providet (Deus) atque omnes quibuscunque curari possunt remedijs hortatur,
quia provocat ad salutem*: & libr. 3. cap. 2. *Nihil aliud putandum est accidere nobis ex ipsis quæ cordi
nostro suggeruntur, bonis vel malis, nisi commotionem solum & incitamentum, provocans nos ad bona
vel mala.* His addere poterat & illum è libr. 1. Operis ejusdem, cap. 8. *Benignitas enim Dei
secundum quod se dignum est, provocat omnia, & attrahit ad beatum finem illum, ubi perit & aufugit* E
omnis dolor & tristitiæ gemitus. Verum eequanam vocum illarum suasionis, incitamenti, pro-
vocationis, hortationis invidia est, quas iisve adsimiles Augustinus usurpavit? Verbi gra-
tia in libro De spiritu & litera, cap. 34. *Hic ergo modus quando Deus agit cum anima rationali, ut
ei credat, neque enim credere potest quodlibet libero arbitrio, si nulla sit suasio, vel vocatio cui credat;
profecto & ipsum velle credere Deus operatur in homine, & in omnibus misericordiis eius prevenit nos:
consentire autem vocationi Dei, vel ab ea dissentire, sicut dixi, propria voluntatis est.* Vbi notanda
obiter potestas illa voluntatis ad consentiendum vel dissentiendum, quam supra tueba-
mur. Item capite eodem: *Iam si ad illam profunditatem scrutandam quisquam nos coarctet, cur illi
ita suadeatur, ut persuadeatur, illi autem non ita duo sola occurrunt interim, &c.* Quæ pauca de mul-
tis seligere fati habuimus.

XVII. Modum tandem ponemus huic dissertationi, in Origenis favorem illud iteran- F
tes quod supra attigimus, quæcunque ad declarandam ejus opinionem adduximus è libris
à Rufino interpretatis, parum ipsi præjudicare. Interpolare enim omnia Rufinus, quæ-
cunque suscepit interpretanda, eaque præter Auctorum sententiam detorta, ad sua
dogmata accommodare solenne habuit; male autem de libertate arbitrij sensisse ipsum
fidem facit Concilium Romanum LXX Episcoporum: *Rufinus vir religiosus plurimos
Ecclesiastici operis edidit libros, nonnullas etiam Scripturas interpretatus est: sed quoniam beatus Hiero-
nymus in aliquibus eum de libertate arbitrij notavit, illa sentimus quæ prædictum B. Hieronymum sen-
tite cognoscimus.* Recordandum præterea est ante Pelagij tempora leviter ac perfunctorie
quæstiones illas de libertate arbitrij, deque gratia Christi, & prædestinatione fuisse tracta-